

Snurr film!

I Tidsskriftets nettutgave er oversiktsartikkelen *Primære og sekundære dystonier* (s. 2206) ledsaget av videonutter som illustrerer ufrivillige bevegelser. Dette er første gang vi presenterer en artikkel med levende bilder. Forfatteren har selv bidratt med videoene, redaksjonen har bistått med redigering og tilrettelegging.

Innholdsmessig er mange av artiklene i Tidsskriftet svært godt egnet for filmillustrering. Teknologisk sett ligger også forholdene nå godt til rette for at leserne skal kunne se video på nettet. Vi oppfordrer derfor forfatterne til å ha dette i tankene allerede når artikkelen er på planleggingsstadiet.

Charlotte Haug

Charlotte Haug
redaktør

Tidsskrift for Den norske legeforening

Legenes hus
Akersgata 2
Postboks 1152 Sentrum
0107 Oslo

Redaktør

Charlotte Haug

Medisinske redaktører

Are Brean
Michael Bretthauer
Odd Terje Brustugun
Trine B. Haugen
Åslaug Helland
Erlend Hem
Geir Jacobsen
Anne Kveim Lie
Siri Lunde
Preben Aavitsland

Redaksjonskomité

Guri Rørtveit (leder)
Lill-Tove Rasmussen Busund
Ola Dale
Baard-Christian Schem
Annetine Staff
Terje Vigen
Marte Walstad

Faste medarbeidere

Anne Forus
Anne Langdalen
Guttorm Raknes
Jan Didrik Schjøtt
Kari Skinningsrud
Olav Spigset
Kari Tveito
Marit Tveito
Leiv Otto Watne
Ragnhild Ørstavik

Sentralbord 23 10 90 00
Redaksjon 23 10 90 50
Telefaks 23 10 90 40
www.tidsskriftet.no
E-post:
tidsskriftet@legeforeningen.no
nettredaksjonen@legeforeningen.no
annonser@legeforeningen.no

Redaksjonssjef

Anne Ringnes

Manuskriptredaktører

Åslaug Flo
Marit Fjellhaug Nylund
Raida Ødegaard

Bilderedaktør

Anne Gitte Hertzberg

Redaksjonssekretærer

Jorunn B. Kvarme
Gunn Marit Seberg
Liv Thier

Nettredaksjonen

Nettredaktør Stine Bjerkestrand
Kari Ekelund
Eline Feiring
Ine E. Furulund
Gro Rabben
Tengel Sandtrø
Karin Wallin
Stein Runar Østigaard

Markedsseksjonen

Markedssjef Ellen Bye Knutsen
Anne-Britt Dahl
Anneli Finne
Mira Østbye

Ytterligere informasjon bakerst i bladet

Koronar CT-angiografi, datamanipulert tredimensjonalt bilde. Bildebearbeiding ved røntgenavdelingen, Volda sjukehus

Hjertets mysterium

Koronarårenes anatomi har vært kjent siden antikken. Galen (129–200) beskrev både arteriene og venene ut fra disseksjon av dyr og viste at arteriene springer ut fra aortaroten. Selve ordet «coronarius» ble brukt før Galen, men først bare om venene. Først med William Harvey (1578–1657) ble hjerteklaffenes funksjon og hjertets pumpemekanisme i hovedsak forstått (*De motu cordis*, 1628). Harvey beskrev også (i 1649) «a third and extremely short circulation» fra aorta gjennom koronararterier og vener tilbake til høyre forkammer.

I sykdomslæren om hjertet dominerte klaffefeilene til langt ut på 1900-tallet. Iskemisk hjertesykdom ble først erkjent som egen sykdomskategori mot slutten av 1700-tallet og ble da kalt «angina pectoris». Hjerteinfarkt ble først skilt ut fra angina pectoris omkring 1920. Frem til etter år 1900 var det vesentlig patologene som interesserte seg for klassifisering av hjertesykdommer. Undersøkellesmetodene begrenset seg i hovedsak til blodtryksmålinger og auskultasjon, og bortsett fra medisinerer med digitalis var det ingen behandlingsmuligheter.

De diagnostiske mulighetene endret seg med Willem Einthovens oppfinnelse av trådgalvanometeret og det første kommersielt tilgjengelige EKG-apparatet i 1908. Senere ble det arbeids-EKG og røntgenundersøkelser med kontrast av hjertets pumpefunksjon og av koronararteriene. Røntgenundersøkelser med invasiv kontrastinjeksjon har imidlertid både bivirkninger og komplikasjoner, og i dag blir hjertets pumpefunksjon både hos pasienter og friske forsøkspersoner undersøkt med ikke-invasive og helt ufarlige ultralydmetoder.

I dette nummer av Tidsskriftet er det mange artikler om hjertet – bl.a. to om hvordan man nå forsøker å komme bort fra invasiv kontrastinjeksjon ved undersøkelser av koronararteriene.

Lars Walløe

lars.walløe@medisin.uio.no
Avdeling for fysiologi
Institutt for medisinske basalfag
Universitetet i Oslo